

Niet de keten maakt den slaaf.

Wanneer de vinger op de wond wordt gelegd, dan schrijnt deze; wanneer een zedelijk gebrek in ons wordt aangewezen, dan voelen we pijn, en de pijn vervoert tot wrevel.

Mylady CARLISLE

BIJWERKEN OF NIET?

Straks gaan een deel van onze kleuters voor het eerst naar school. Naar de „grootte” school. Het verzetten van de leeftijdsgrens brengt mee, dat anderen, die vroeger als oud-genoeg werden beschouwd, nu nog een jaar moeten wachten. Als hun verjaardag maar net even te laat valt, zijn er nog al eens ouders, die dit jammer vinden. Die er over klagen. En sommigen nemen resoluut het besluit: we maken hem of haar klaar voor de tweede klas. Het kan ook zóó luiden: „we laten ze klaar maken.” Het eerste is het geval, wanneer de moeder vroeger onderwijzeres was. Het ligt voor de hand, dat zij hiertoe spoediger overgaan dan andere ouders, die de lessen moeten betalen. Misschien vinden ze het zelfs wel prettig, nog eens haar oude beroep op te vatten. Dat is vanzelfsprekend, wanneer ze van dit beroep hielden.

Welke andere motieven kunnen er toe leiden, dat men een kind graag dadelijk in een tweede klas ziet opgenomen? Me dunkt, dit zijn er verschillende. Soms praat men van „een verloren jaar,” en bedoelt ermee dat een kind, wanneer het een jaar later naar school gaat, bij den gewonen gang van zaken ook een jaar later de school verlaat.

Soms ook vindt men, dat het kind te groot wordt om geen geregeld werk te hebben. Het verveelt zich.

Er kan ook eerzucht in het spel zijn. 't Is wel aardig, te kunnen zeggen: „o, ik maakte zus (of broer) meteen klaar voor de tweede klas.”

De vraag, die zeker het meest klemt, is wel deze: be-wijzen we het kind hiermee een dienst?

Het is niet mogelijk, hierop in het algemeen met „ja” of „neen” te antwoorden. Ik ben geneigd te meenen, dat het in heel veel gevallen „neen” zal zijn. En ik wil deze meening hier verduidelijken.

Wanneer een kind in het eerste leerjaar van de lagere school niets leerde dan lezen, schrijven en rekenen, wel, dan zou het inderdaad vrij gemakkelijk zijn, een intelligent kind thuis zoover te brengen, dat het aan het eind van het schooljaar met de anderen, die wel de school bezochten, gelijk staat. Bijbelsche geschiedenis behoeft ook nog geen bezwaar te zijn. Niet alleen moeders, maar ook onderwijzeressen gebruiken, vanzelfsprekend, Van de Hulst.

Wie zich echter nauwkeurig rekenschap geeft van de veranderingen, die er in het kinderleven plaats vinden, als een kind voor het eerst naar school gaat, weet, dat dit onderwijs niet alles is. Er gebeurt méér met een kind, dan dat ze letters en cijfers enz. leeren.

Ze moeten zich aanpassen.

Ze komen uit het beschutte gezin in de veel-minder beschutte maatschappij, al is het ook nog maar een kleine-kinderen-maatschappij.

Voor sommige kinderen verloopt deze aanpassing vlot. Anderen hebben er moeite mee. Veel moeite soms.

Het komt mij voor, dat veel ouders te veel waarde hechten aan de rapport-cijfers van hun kind en er te weinig op letten, hoe deze aanpassing verloopt. Toch kunnen

we, door hierop acht te geven, dikwijls karaktertrekken in ons kind ontdekken, die we thuis niet opmerkten.

Nu behooren uit den aard der zaak de kinderen, die worden bijgewerkt, tot categorieën, aan wie thuis toch al veel aandacht wordt besteed. Heeft men een groot gezin, dan blijft er voor dat bijwerken meestal niet zooveel tijd over. Kinderen, die thuis broertjes of zusjes om zich heen hebben, vervelen zich in den regel ook niet. Doch de kinderen, die alleen zijn, of die als jongste alléén thuis over bleven, voor hen zint men het eerst op middelen, hetzij om ze bezig te houden, hetzij om ze een goed figuur te doen slaan. En juist voor hen zal het dikwijls heel moeilijk zijn, zich bij andere kinderen aan te passen. Komt er nu een groep tegelijk op school, dan verkeerden ze, wat het nieuwe en vreemde aangaat, allen in eenzelfde positie. De een zal wat gauwer op zijn gemak zijn dan de andere, doch voor de rest heeft niemand een voorsprong. Komt een kind echter direct van thuis in de tweede klas, dan vindt het een gemeenschap van kleine menschjes, die al aan elkaar gewend zijn. Die al een jaar lang alles samen hebben gedaan. En in die gemeenschap is het een vreemde. Komen daar nu nog moeilijkheden bij, omdat het kind thuis de dingen op een beetje andere manier heeft geleerd dan de anderen op school, omdat het aan de manier van vragen en uitleggen van de onderwijzeres moet wennen, dan maken we het eerste schooljaar, of althans het begin hiervan, voor dit kind wel heel moeilijk. Het kan zelfs zoover gaan, — het gevoel van niet mee te kunnen doen kan zoo sterk worden — dat het kind ook de dingen, die het wel weet, niet durft te zeggen. Met het gevolg, dat het die tweede klas nog eens over moet doen. Was het dan niet veel beter geweest, als men het gewoon van voren af had laten beginnen?

Vanzelfsprekend kan het ook anders en beter gaan. Mijn doel met dit schrijven was alleen, ouders die over bijwerken denken, eraan te herinneren, dat ze niet alléén moeten letten op de verstandelijke vermogens, maar ook op het karakter van hun kind. Pas dan zullen ze in staat zijn een beslissing te nemen, die niet in het nadeel is van dat kind.

J. M. W.-W.

Voor de Zieken

Door Dr O. NOREL

Hosea 10 : 12

Den geheelen dag kunnen wij er aan herinnerd worden, dat het tijd is voor dit of dat. Het is tijd om op te staan; tijd om te eten; tijd om met iets te beginnen of met iets op te houden. Zoo gaat het maar door, den geheelen dag, dag in dag uit. Met het slaan van de klok worden we herinnerd aan de vele verschillende dingen, waarvoor het dan juist weer tijd is.

En nu heb ik hierboven een woord van den profeet Hoséa geplaatst, waarin hij zegt: *Het is tijd den Heer te zoeken.*

In de dagen van Hoséa was het daarvoor tijd en in onze dagen waarlijk niet minder! Met het zoeken van God staat het zóó, dat we daaraan niet eerst met het slaan van de klok herinnerd behoeven te worden. Altijd is het daarvoor tijd. Heden! Nu!

Waarom? — Omdat ons zoeken nooit anders kan zijn dan het antwoord op Gods zoeken. En God, Wiens genade eeuwig is, zoekt ons altijd. Ook heden. Ook nu.

En daarom zeggen wij met Hoséa: Het is tijd den Heer te zoeken.

Mensch, verhef uw hart tot God!
Vlucht tot Hem uit angst en nood;
werp van u de ijdelheid,
breek met d' ongerechtigheid:
het is nu tijd.